

ภาคผนวก ก

ความเป็นมาของระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

ภาคผนวก ก

ความเป็นมาของระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

ในโลกปัจจุบันระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือที่เรียกกันว่า E-Commerce เข้ามามีบทบาทต่อตัวเรามาก นอกจากความสามารถและศักยภาพที่อินเทอร์เน็ตได้พัฒนาให้ทุกระบบสื่อสารสามารถติดต่อถึงกันทั่วโลกได้ในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งระบบการสื่อสารของ E-Commerce ได้พัฒนาขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง โดยมุ่งเน้นที่จะนำระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้จัดการระบบงานต่างๆทางด้านธุรกิจเพื่อให้เกิดความคล่องตัว รวดเร็ว และถูกต้องแม่นยำมากยิ่งขึ้น (อุบล ชื่นสุพันธ์รัตน์, 2542)

การพัฒนาศักยภาพ E-Commerce ดังกล่าว รวมทั้งระบบ อีดีไอ (Electronic Data Interchange) หรือระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ ไม่เพียงแค่การช่วยลดขั้นตอนค่าใช้จ่ายและลดเวลาของงานด้านเอกสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดเก็บข้อมูลและประสิทธิภาพของการประสานงานในการติดต่อพิธีการต่างๆกับระบบการขนส่งที่ถูกต้องแม่นยำเท่านั้นหัวใจสำคัญของการบริการอยู่ที่การสร้างระบบข้อมูลที่เป็นมาตรฐานมีความสามารถในการ

แลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการนำข้อมูลมาบริหารเพื่อการค้าอย่างต่อเนื่องมี ประสิทธิภาพทั้งในแง่ของการแสดงสถานะของบริษัทและความสามารถทราบถึงการเชื่อมโยงการ บริหารระบบข้อมูลต่างๆ เพื่อควบคุมวัตถุดิบ, สินค้าคงคลัง และระบบการเงินที่เหมาะสมของแต่ละ ลูกค้าได้อย่างชัดเจนอีกด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าหากผู้ใช้บริการอีดีไอมีโครงสร้างข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ โครงสร้างข้อมูลดังกล่าวจะมีบทบาทอย่างมากในการดึงกลับมาใช้พัฒนาศักยภาพและขีดความ สามารถของธุรกิจซึ่งหมายถึงการพัฒนาโครงสร้างโดยรวมของประเทศแนวทางการพัฒนาระบบ การแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ในระดับสากลได้มีการพัฒนามาแล้วเป็นเวลาช้านาน ไม่ เพียงแต่ในทวีปยุโรป และทวีปสหรัฐอเมริกา ที่ได้มีการตื่นตัวเรื่อง อีดีไอ แถบทวีปเอเชียก็ได้พัฒนา ใช้ระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านทางระบบอีดีไอจนประสบความสำเร็จเป็นเวลานานการพัฒนา ระบบข้อมูลสื่อสารในประเทศไทยด้วยระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ อีดีไอ ได้ ถูกริเริ่มกันมาเป็นเวลานานกว่า 10 ปี จนเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2538 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ ให้จัดตั้งบริษัทผู้ให้บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ขึ้น ในนาม บริษัท เทคสยาม จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่จะมุ่งเน้นให้ บริษัท เทคสยาม จำกัด เป็นองค์กรกลางที่ให้บริการ อีดีไอ ทาง การค้าระหว่างประเทศแก่หน่วยงานทั้งทางภาครัฐบาลและภาคเอกชน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นให้บริษัท เทคสยาม จำกัด เป็นศูนย์กลางในการบริการส่งเสริมให้เกิดการใช้ อีดีไอ อย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะ ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ

แนวทางการดำเนินงานของบริษัท เทคสยาม จำกัด ถูกจัดตั้งขึ้นในรูปของการร่วมทุน ระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน โดยมีสัดส่วนการลงทุนระหว่างภาครัฐบาล สำนักงานทรัพย์สิน ส่วนพระมหากษัตริย์ และภาคเอกชน ในสัดส่วนคิดเป็น 49:6:45 โดยไม่ให้มีองค์กรใดองค์กรหนึ่งถือ หุ้นเกิน 25% เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานสามารถปรับตัวตอบสนองความต้องการและ การแข่งขันในตลาดการค้าระหว่างประเทศได้อย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันเพื่อให้ภาครัฐมีบทบาทใน การควบคุมและกำกับกับการดำเนินงานป้องกันการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศซึ่งถือเป็น ข้อมูลของทางราชการ ไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม และนับตั้งแต่วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2540 ที่บริษัท เทคสยาม ได้จดทะเบียนจัดตั้งและเริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการ ศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ จึงได้เริ่มเกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบในประเทศไทย

ความเป็นมาของ อีดีโอ ในประเทศไทย

นับตั้งแต่รัฐบาลไทยสมัย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีนายอานันท์ ปันยารชุน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า เป็นปัจจัยสำคัญที่จะเร่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติขึ้นในปี พ.ศ. 2535 โดยให้ทำหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมในเชิงนโยบาย เพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชนในการพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาชาติ และในปี พ.ศ. 2537 คณะกรรมการก็ได้มีมติจัดตั้ง “ สภาแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แห่งประเทศไทย สทท หรือ Thailand อีดีโอ Council (ทีอีโอซี) “ เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลพัฒนาการใช้ระบบอีดีโอในประเทศไทย และเป็นตัวแทนของประเทศในการร่วมประชุมกับนานาชาติ

ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2538 คณะรัฐมนตรีได้ลงมติและอนุมัติการจัดตั้งบริษัทผู้ให้บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทางการค้าระหว่างประเทศ โดยจดทะเบียนในนาม “บริษัท เทคสยาม จำกัด” ซึ่งเป็นบริษัทร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐบาล และภาคเอกชน โดยมี สัดส่วนการลงทุนระหว่าง รัฐบาล สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และภาคเอกชน ใน สัดส่วนคิดเป็น 49:6:45 โดยไม่ให้มีองค์กรใดองค์กรหนึ่งถือหุ้นเกิน 25 % เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน สามารถปรับตัวตอบสนองความต้องการและการแข่งขันในตลาดการค้าระหว่างประเทศได้รวดเร็ว

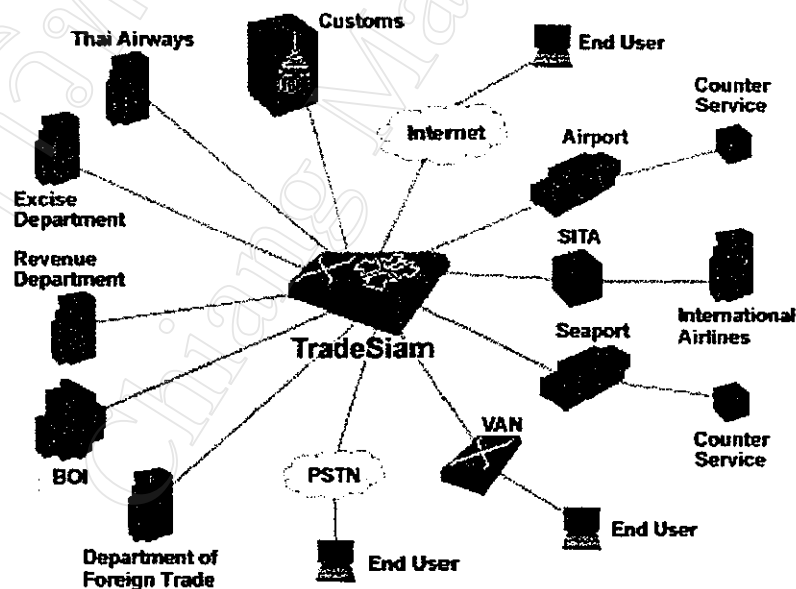
วัตถุประสงค์ของบริษัท เทคสยาม จำกัด

1. ให้บริการ อีดีโอ ด้านการค้าทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศให้กับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน
2. ส่งเสริมและพัฒนาการใช้บริการ อีดีโอ ให้เป็นเครื่องมือในการทำธุรกิจการค้าอย่างมีประสิทธิภาพในประเทศไทย
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ UN/อีดีโอFACT เป็นมาตรฐานในการส่งเอกสารอีดีโอในประเทศไทย
4. เป็น GATEWAY ในการให้บริการอีดีโอกับทุกระบบการขนส่งสื่อสารในประเทศไทย
5. เป็นศูนย์กลางในการให้บริการคำปรึกษา ข้อมูลความรู้และการให้บริการด้านเทคนิคเกี่ยวกับ อีดีโอ ของประเทศไทย

ภารกิจหลักของบริษัท เทคสยาม จำกัด ในช่วงเริ่มต้น จะเน้นการสร้างระบบชุมสายการแลกเปลี่ยน อีดีไอ (อีดีไอ Switching Gateway) เพื่อเชื่อมโยง รับ – ส่ง ข้อมูลจากผู้ให้บริการอีดีไอ (อีดีไอ Value Added Service) ซึ่งรับข้อมูลเอกสารพิธีการทางศุลกากรจากผู้ให้บริการหลาย ๆ ราย เพื่อส่งต่อไปยังระบบ อีดีไอ ของกรมศุลกากร และได้ขยายการเชื่อมโยงเข้าสู่แหล่งข้อมูลในทางด้านระบบการขนส่ง เช่น ท่าเรือ การบิน ไทย และ ผู้ประกอบการด้านขนส่งรายอื่น ๆ

ในระยะแรกของการดำเนินงาน บริษัท เทคสยาม จำกัด จะเน้นที่การเป็นศูนย์กลางในการให้บริการ งานด้านพิธีการทางศุลกากร และข้อมูลเสริมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ เพื่อความสัมพันธ์ของโครงข่ายการให้บริการ อีดีไอ บริษัท เทคสยาม จำกัด จะ ขยายเครือข่ายเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ BOI หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบการเงินการธนาคาร เป็นต้น เพื่อสร้างระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มี ประสิทธิภาพและมีขนาดใหญ่พอที่จะรองรับการให้บริการ อีดีไอ ในประเทศไทย

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง บ.เทคสยาม จำกัด กับองค์กรต่าง ๆ ในระบบ อีดีไอ

วัตถุประสงค์หลักของการใช้ระบบอีดีไอ

1. เพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารงานและ ปรับปรุง คุณภาพ ของการ ให้บริการ แก่ผู้ประกอบการค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ตัวแทนออกของ บริษัทตัวแทน เรือ และ บริษัท ตัวแทน สายการบิน เป็นต้น

2. ลดต้นทุน ในการบริหารงานของ องค์กร ทั้งระบบ ทั้งหน่วย งานภาค รัฐและ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้วยสื่ออีดี ไอสามารถลดขั้นตอนการติดต่อ สื่อสารกันระหว่างองค์กรและข้อมูล ข่าวสาร สามารถถ่ายโอนกันได้โดยตรงระหว่างองค์กรด้วยความ สะดวกและรวดเร็ว

3. พัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อสนับสนุน ข้อมูลข่าวสาร สำหรับการบริหารการวางแผน และ การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ

มาตรฐานอีดีไอ

กรมศุลกากรเลือกใช้มาตรฐาน "UN/อีดีไอFACT" เป็นมาตรฐาน สำหรับการแลกเปลี่ยน ข้อมูล ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระหว่างกรมศุลกากร และผู้ประกอบการค้า ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้อง มาตรฐาน UN/อีดีไอFACT เป็นมาตรฐานสากล อันเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางใน ปัจจุบัน และเป็น มาตรฐาน อีดีไอ ที่ได้รับการสนับสนุนจาก สภาแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แห่ง ประเทศไทย (สทท.) และ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม(สมอ.) โดยองค์กรดังกล่าว ได้ ให้การรับรองมาตรฐาน UN/อีดีไอFACT เป็นมาตรฐานอีดีไอสำหรับใช้ในประเทศไทย สำหรับผู้ประกอบการค้าที่ใช้มาตรฐานอีดีไอ แตกต่างจากกรมศุลกากร เช่น มาตรฐาน ANSI X.12, TDCC และ Cargo Imp เป็นต้น ผู้ประกอบการค้าจะต้องทำการแปลงมาตรฐานเอกสารอีดีไอให้เป็น มาตรฐาน UN/อีดีไอFACT ก่อนการส่งให้แก่กรมศุลกากร ในกรณีที่ผู้ประกอบการค้าไม่พร้อมที่จะทำ การแปลงมาตรฐานเอกสารอีดีไอ ได้เอง ผู้ประกอบการค้าสามารถขอใช้บริการการแปลงมาตรฐาน เอกสารอีดีไอได้จากบริษัทผู้ให้บริการอีดีไอ รายละเอียดเกี่ยวกับเงื่อนไข และความพร้อมของการให้ บริการดังกล่าวข้างต้นสอบถามได้จากบริษัทผู้ให้บริการอีดีไอโดยตรง

คณะทำงานระบบอีดีไอของกรมศุลกากร ได้ออกแบบ และพัฒนาเอกสารฉบับอิเล็กทรอนิกส์ หรือเอกสารอีดีไอ โดยการคัดเลือกเอกสารอีดีไอภายใต้มาตรฐาน UN/อีดีไอFACT (95B Directory และ 96B Directory) การคัดเลือกประเภทของเอกสารอีดีไอทุกฉบับ กรมศุลกากร ได้พิจารณาถึง ความเหมาะสม และปฏิบัติตามข้อแนะนำจากองค์การศุลกากร โลก ซึ่งในปัจจุบันนี้ องค์การศุลกากร โลก มีประเทศสมาชิกมากกว่า 140 ประเทศ และประเทศสมาชิกทั้งหลายก็ได้ให้ความร่วมมือตามที่ องค์การศุลกากร โลกร้องขอเพื่อให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลด้วยระบบอีดีไอสำหรับการค้าระหว่าง ประเทศมีมาตรฐานเดียวกัน

ดังนั้นเพื่อให้ได้เอกสารอีดีไอมีมาตรฐานเดียวกัน และสอดคล้องกับกติกาสากลของสากลสภา แลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แห่งประเทศไทย (สทท.) จึงได้จัดตั้งคณะทำงานด้านศุลกากร ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานหลักต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ คือ

กรมศุลกากร การท่าเรือแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ NECTEC บริษัทการบินไทยฯ TAGS, TATA และ TIFFA เพื่อทำหน้าที่หลักในการกำกับดูแล พิจารณารับรองเอกสารอีดีไอตามที่คณะทำงานระบบอีดีไอของกรมศุลกากร ได้ยกร่างให้พิจารณารับรอง ตลอดจนการประกาศใช้เอกสารอีดีไอที่ผ่านการรับรองแล้วเพื่อใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับธุรกิจด้านการค้าระหว่างประเทศ

การแลกเปลี่ยนเอกสารธุรกิจด้วยระบบอีดีไอนั้นเครื่องคอมพิวเตอร์ระหว่างองค์กรสามารถรับส่งเอกสารธุรกิจต่าง ๆ กันได้และสามารถนำข้อมูลที่รับไปประมวลผลต่อได้ทันทีโดยมีคนเข้าไปเกี่ยวข้องกับน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย และไม่มีข้อจำกัดในเรื่องประเภท ชนิด ยี่ห้อ และรุ่นของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกัน การที่เครื่องคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ อย่างถูกต้องเข้าใจเอกสารประเภทต่าง ๆ ที่รับส่งกันได้เพราะความเป็นมาตรฐาน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมี “มาตรฐานของเอกสารธุรกิจที่ตกลงและเห็นชอบร่วมกันระหว่างองค์กรสำหรับการใช้อีดีไอ”

องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้อีดีไอและให้บริการอีดีไอ จะต้องร่วมกันออกแบบและพัฒนาเอกสารธุรกิจฉบับอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางในการใช้อีดีไอร่วมกัน

เอกสารอีดีไอ ก็คือเอกสารธุรกิจที่ออกแบบและพัฒนาให้มีมาตรฐานเดียวกันทำนองเดียวกับภาษาที่ต้องมีกฎไวยากรณ์และคำศัพท์ เพื่อให้เครื่องคอมพิวเตอร์ของทุกองค์กรที่ใช้อีดีไอสามารถติดต่อสื่อสารและเข้าใจในเนื้อหาของข้อมูลที่รับส่งกัน และสามารถนำข้อมูลที่รับไปประมวลผลต่อได้โดยอัตโนมัติในทันที

ผู้ที่ใช้อีดีไอจะต้องใช้มาตรฐานอีดีไอที่ได้รับการยอมรับร่วมกันอาจจะเป็นมาตรฐานที่องค์กรต่าง ๆ ร่วมกันพัฒนาขึ้นมาใหม่ หรือจะใช้มาตรฐานอีดีไอที่มีอยู่แล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับเอกสารธุรกิจที่จะดำเนินการร่วมกันก็ได้

สาเหตุที่ต้องเป็นมาตรฐาน UN / อีดีไอFACT

UN / อีดีไอFACT ย่อมาจากคำว่า United Nations Electronic Data Interchange for Administration Commerce and Transport เป็นมาตรฐานอีดีไอตัวหนึ่งซึ่งมีผู้ใช้เป็นจำนวนมากและเป็นมาตรฐานที่รับรองโดยองค์การสหประชาชาติให้ใช้สำหรับการบริหาร การค้า และการขนส่ง

เอกสารอีดีไอภายใต้มาตรฐาน UN / อีดีไอFACT ที่ประกาศใช้อย่างเป็นทางการแล้วมีประมาณ 200 ฉบับ เอกสารอีดีไอเหล่านี้จะเป็นเอกสารฉบับแม่แบบที่ผู้ใช้สามารถนำไปปรับใช้กับเอกสารธุรกิจได้ไม่น้อยกว่า 30,000 ชนิด

กรมศุลกากร ใช้มาตรฐาน UN / อีดีไอFACT เป็นมาตรฐานสำหรับการใช้อีดีไอในประเทศไทย สำหรับผู้ประกอบการที่ใช้มาตรฐานอีดีไอที่แตกต่างจากกรมศุลกากร เช่น มาตรฐาน ANIS X.12, TDCC และ Cargo Imp เป็นต้น ผู้ประกอบการต้องแปลงมาตรฐาน อีดีไอให้เป็นมาตรฐาน UN / อีดีไอ

FACT ก่อนที่จะส่งให้กรมศุลกากร โดยผู้ประกอบการ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานอีดีไอเอง หรือขอใช้บริการจากผู้ให้บริการอีดีไอที่ตนเองเลือกใช้ก็ได้

แนวโน้มการใช้อีดีไอในอนาคต

การพัฒนาระบบ อีดีไอ ด้านการค้าระหว่างประเทศจะครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสูงสุดได้ ถ้าหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานศุลกากร เช่น กระทรวงพาณิชย์ กรมสรรพากร ธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) สามารถรับส่งข้อมูลในระบบ อีดีไอ กับกรมศุลกากรด้วย เช่นการ รับส่งข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ต้องมีใบอนุญาต การตรวจสอบข้อมูลด้านการค้าก่อนการพิจารณาคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม การรับส่งเอกสาร ฐต. 1, ฐต. 2 และรายละเอียดการได้รับ สิทธิพิเศษทาง BOI ตามลำดับ ซึ่งกรมศุลกากรกำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนาระบบสำหรับเชื่อมโยง ข้อมูลดังกล่าวให้ครบวงจร ใน Phase ต่อ ไป ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการค้าที่เข้าสู่ระบบ อีดีไอ แล้วได้รับประโยชน์แน่นอนก่อนนั้นและสามารถยื่นหยัดในธุรกิจการค้าโลกได้

การใช้อีดีไอบนอินเทอร์เน็ต

INTERNET ย่อมาจากคำว่า Inter-Connection Network อาจกล่าวได้ว่าอินเทอร์เน็ตเป็น เครือข่ายสื่อสารข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดในโลก และไร้พรมแดน หรือจะพูดว่าอินเทอร์เน็ตเหมือน super highway ที่เชื่อมเมืองใหญ่เล็กทั่วโลกเข้าด้วยกัน ระยะทาง และกาลเวลาไม่เป็นอุปสรรคต่อผู้คนที่อยู่ บนโลกของอินเทอร์เน็ตเลย อินเทอร์เน็ตจึงกลายเป็นเครื่องมืออันทรงคุณค่าที่มีราคาถูกลงและใช้งานง่าย คนไม่เก่งคอมพิวเตอร์ก็ใช้ได้ ดังนั้นอินเทอร์เน็ตจึง ไม่เพียงแต่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ทางธุรกิจเท่านั้น แต่ในอนาคตอันใกล้นี้อินเทอร์เน็ตจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตของทุกคนบนโลกนี้อย่าง หลีกเลียงไม่ได้

เอกสารอีดีไอ เป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีรูปแบบมาตรฐานแน่นอนซึ่งถูกแปรรูปมาจาก เอกสารธุรกิจที่เรารู้จักกันดี ดังนั้นเอกสารอีดีไอจึงเป็นข้อมูลประเภทหนึ่งที่สามารถส่งผ่านอินเทอร์เน็ต ได้ดีและไม่ผิดกติกาการใช้อีดีไอแต่อย่างใด อีดีไอจะเข้าไปมีบทบาทบนอินเทอร์เน็ตมากขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยเหตุผลง่าย ๆ ก็คือราคาถูกลง ใช้งานง่าย และไร้พรมแดน องค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกกำลังสนใจและได้ ทดลองใช้อีดีไอบนอินเทอร์เน็ตมาระยะหนึ่งแล้ว

XML/อีดีไอ

World wide web consortium (w3c) พัฒนา XML หรือ eXtensible Markup Language เพื่อใช้ในเครื่องมือสำหรับอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการบริการ โดยเฉพาะการพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ XML / อีดีไอ เป็นวิวัฒนาการของเทคโนโลยีรุ่นใหม่พัฒนาขึ้นมาเพื่อแก้ไขจุดอ่อนของมาตรฐานอีดีไอที่มีความยุ่งยากและสลับซับซ้อน XML / อีดีไอ จึงเป็นทางเลือกใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของธุรกิจและมีแนวโน้มสูงที่จะมาทดแทนการใช้อีดีไอที่ใช้มาตรฐาน UN/อีดีไอFACT ในอนาคต XML / อีดีไอ มีจุดแข็งในเรื่องการใช้งานง่าย และประหยัดเวลาในการพัฒนาระบบอีดีไอ

ภาคผนวก ข

อุปกรณ์ที่ต้องจัดเตรียม

ภาคผนวก ข

อุปกรณ์ที่ต้องจัดเตรียม

อุปกรณ์ที่ผู้ประกอบการจะต้องจัดหาในการใช้ระบบอีดีไอ

HARDWARE

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีหน่วยประมวลผลกลางชนิดเพนเทียม และมีหน่วยความจำไม่น้อยกว่า 16 MB ความจุ HARD DISK 100 MB เป็นอย่างต่ำ
2. เครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ชนิด Dot Matrix
3. โมเด็มที่มีความเร็วในการสื่อสารไม่ต่ำกว่า 33.6 kbps

SOFTWARE

1. โปรแกรมจัดเตรียมข้อมูล (Application Software)
2. โปรแกรมแปลงเอกสาร (Translation Software) ซึ่งจะทำการ Mapping ข้อมูลให้เป็น อีดีไอ Message
3. โปรแกรมสื่อสาร (Communication Software)

ข้อแนะนำในการเลือกซื้ออุปกรณ์

การเลือกซื้ออุปกรณ์ดังกล่าว ให้คำนึงถึงปัจจัยดังนี้ เช่น ขนาดของธุรกิจ จำนวนเอกสาร และจำนวนคู่ค้าทั้งหมด ถ้าเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ คู่ค้าหลายรายก็จะต้องเลือกเครื่องที่มีขนาดใหญ่หน่อยแต่อย่างไรก็ตามอาจทำแบบค่อยๆ เพิ่มขนาดและจำนวนของเครื่องก็ได้ โดยมีข้อแนะนำในการเลือกซื้อซอฟต์แวร์ translation software และ communication software ควรมีคุณสมบัติขั้นต่ำดังต่อไปนี้

1. รองรับมาตรฐานอีดีไอ เช่น UN/อีดีไอFACT และ ANSI X.12 เป็นอย่างน้อย
2. ได้รับการแก้ไขปัญหา Y2K เรียบร้อย
3. ผู้ใช้สามารถใช้งานได้ง่าย
4. มีคู่มือที่อ่านเข้าใจง่าย สามารถศึกษาด้วยตัวเองได้
5. มีตัวแทนจำหน่ายในประเทศไทยเพื่อความสะดวกในการบำรุงรักษา และการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

6. มีรายงานสำหรับใช้ในการตรวจสอบข้อผิดพลาดและสภาพการทำงานเมื่อต้องการ
7. เลือกบริษัทที่มีความมั่นคงมีประสบการณ์ในการใช้ หรือการให้บริการที่ดีมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และมีทีมงานพร้อมที่จะให้บริการหลังการขาย

การจัดการซอฟต์แวร์

1. ซอฟต์แวร์อิตาลี (translation software)
2. ซอฟต์แวร์สำหรับการสื่อสารข้อมูล (communication software)

หมายเหตุ ซอฟต์แวร์อิตาลีและซอฟต์แวร์สำหรับการสื่อสารข้อมูลหาซื้อได้จากผู้ให้บริการอิตาลี หรือ ผู้ขายซอฟต์แวร์
3. ซอฟต์แวร์สำหรับการจัดเตรียมข้อมูล (application software) คือ ชุดซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล invoice ข้อมูลใบขนและเอกสารธุรกิจอื่นๆ ผู้ประกอบการจะพัฒนาเอง หรือซื้อที่สำเร็จแล้วก็ได้ ถ้าผู้ประกอบการต้องการพัฒนาเองก็จะต้องทำตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด ดังต่อไปนี้

ข้อกำหนดโปรแกรมสำหรับการจัดเตรียมข้อมูล invoice และใบขนสินค้า

 1. โปรแกรมสำหรับการจัดเตรียมข้อมูลจะต้องมีข้อมูล ดังต่อไปนี้
 - ชื่อและเวอร์ชันของ โปรแกรมปรากฏในจอภาพแรก
 - ชื่อและเลขประจำตัวผู้เสียภาษีของบริษัทที่พัฒนา โปรแกรม (ในกรณีที่มีได้พัฒนาโปรแกรม ด้วยตัวเอง)
 - วันเดือนปีที่ผลิต โปรแกรม
 - ชื่อและเลขประจำตัวผู้เสียภาษีของบริษัทผู้ใช้โปรแกรม (ในกรณีที่มีได้พัฒนาโปรแกรม ด้วยตัวเอง)
 2. โปรแกรมจะต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล โดยจะต้องมีรหัสผ่านสำหรับควบคุมการเข้าถึงข้อมูล
 3. ผู้ใช้งานจะต้องคอยตรวจสอบความถูกต้อง ของวันที่และเวลาของเครื่องคอมพิวเตอร์ของตน อยู่เสมอทุกครั้งที่ใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์ในการเตรียมข้อมูลและสั่งให้เครื่องคอมพิวเตอร์ส่งข้อมูล ให้แก่กรมศุลกากร
 4. มีโปรแกรมสำหรับการจัดเก็บและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ได้ไม่น้อยกว่าข้อกำหนดของ กรมศุลกากร
 5. มีคู่มือการใช้โปรแกรมสำหรับผู้ใช้งาน (User manual)

6. สามารถบันทึก และจัดเก็บข้อมูลบัญชีราคาสินค้า (Invoice) โดยจะต้องสามารถ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เช่น เลขที่อ้างอิง ราคาต่อหน่วย และรหัสต่างๆ เป็นต้น

7. สามารถสร้างข้อมูลใบขนสินค้า โดยการนำข้อมูลบัญชีราคาสินค้า ที่บันทึกตามข้อ 6 มาสร้างเป็นข้อมูลใบขนสินค้า (ยกเว้นรายการข้อมูล ที่ไม่มีในบัญชีราคาสินค้านั้น ที่ให้บันทึกเพิ่มเติมได้)

8. สามารถพิมพ์ใบขนสินค้า ตามระเบียบของกรมศุลกากร

9. สามารถตรวจสอบความถูกต้องกับเพิ่มข้อมูลหลัก เช่น รหัสสถิติสินค้า ชนิดใบขนสินค้า รหัสประเทศ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี รหัสอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น

10. สามารถคำนวณราคาสินค้าจาก เงินตราต่างประเทศ อากรศุลกากร ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีอื่นๆ

11. จัดเก็บวันที่และเวลาของการบันทึก / แก้ไขปรับปรุงข้อมูล แต่ละรายการ โดยใช้ วันที่ และเวลาจากนาฬิกาของเครื่องคอมพิวเตอร์โดยตรง

12. สามารถส่งข้อมูลที่มีมาตรฐานตามข้อกำหนดของกรมศุลกากร มายังระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร โดยผ่านบริษัท ผู้ให้บริการอีดีไอ

13. สามารถรับข้อมูลที่มีมาตรฐานตามเอกสารอีดีไอจากระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร โดยผ่านบริษัทผู้ให้บริการอีดีไอ เพื่อนำข้อมูลไป Update ระบบฐานข้อมูลภายในองค์กร

14. จะต้องแสดง วันที่ และเวลาของเครื่องคอมพิวเตอร์ บนจอภาพแรก และจอภาพสำหรับการส่งข้อมูลให้แก่กรมศุลกากร

15. สามารถพิมพ์รายงาน ตามรูปแบบที่กำหนดโดยกรมศุลกากรอาจจะเดินทางไปตรวจสอบรายงาน ณ ที่ทำการของบริษัท และหรือให้บริษัทจัดส่งรายงานมาให้กรมศุลกากรทำการตรวจสอบเป็นครั้งคราว

ถ้าผู้ประกอบการ ไม่ต้องการพัฒนาเอง ก็มีซอฟต์แวร์สำเร็จรูปให้เลือกหลายแบบ ข้อเสนอแนะในการเลือกซื้อ application software สำเร็จรูป application software สำหรับใช้ในการจัดเตรียมข้อมูล ควรมีคุณสมบัติขั้นต่ำดังต่อไปนี้

- เป็นซอฟต์แวร์ที่สามารถใช้งานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ทั้งภายในองค์กรและการใช้อีดีไอกับกรมศุลกากร
- ใช้งานง่าย
- ได้รับการแก้ไขปัญหา Y2K เรียบร้อยแล้ว
- เป็นซอฟต์แวร์ที่มีความยืดหยุ่นและสามารถพัฒนาระบบเพิ่มเติม เพื่อเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่นๆ

- มีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลอย่างน้อยจะต้องมีรหัสผ่านสำหรับผู้ใช้งานเพื่อป้องกัน ผู้ไม่มีสิทธิเข้ามาใช้งาน หรือนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ในทางที่ไม่ถูกต้อง
- มีคู่มือที่อ่านเข้าใจง่าย สามารถศึกษาด้วยตัวเองได้
- เลือกบริษัทที่มีความมั่นคงมีประสบการณ์ในการพัฒนาซอฟต์แวร์ให้แก่ธุรกิจต่างๆ มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี และมีทีมงานพร้อมสำหรับให้บริการหลังการขาย

การเตรียมบุคลากร

ต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับไบชนสินค้าและระเบียบบุคลากร เพื่อป้อนข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับรายละเอียดของข้อมูลที่จะต้องบันทึกและวิธีการรับส่งข้อมูล ผู้ขายซอฟต์แวร์จะเป็นผู้อบรมให้ (ในกรณีที่ไม่ได้พัฒนาซอฟต์แวร์เอง) ดังนั้น ผู้ประกอบการสามารถใช้นักบุคลากรที่มีอยู่มาฝึกอบรมได้ ไม่จำเป็นต้องจ้างคนที่เก่งคอมพิวเตอร์ก็ได้

เลือกผู้ให้บริการอีทีไอ

ขณะนี้ผู้ให้บริการหลายราย ดังนั้นผู้ใช้สามารถเลือกใช้บริการของใครก็ได้ที่เห็นว่าสามารถให้บริการที่ดีที่สุด

ข้อแนะนำในการเลือกผู้ให้บริการอีทีไอ

การเลือกผู้ให้บริการอีทีไอ ผู้จะใช้บริการควรสอบถามข้อมูลจากผู้ให้บริการอีทีไอ หลายๆ รายก่อนตัดสินใจเลือกใช้บริการของรายหนึ่งรายใด ขั้นตอนหลักๆ ที่ควรทำมีดังนี้

1. สำรวจความต้องการของตนเอง เช่น จำนวนคู่ค้าทั้งหมด จำนวนรายการของข้อมูลทั้งหมดต่อเดือน/ต่อปี สถานที่ที่ต้องการใช้บริการ ประเภทที่ต้องการใช้บริการ ช่วงเวลาที่ต้องการใช้บริการ เป็นต้น
2. สอบถามผู้ให้บริการอีทีไอ ตามข้อมูลที่เตรียมไว้ในข้อ 1
3. เมื่อได้คำตอบจากผู้ให้บริการอีทีไอทุกรายแล้ว ให้ทำตารางเปรียบเทียบการบริการของผู้ให้บริการอีทีไอต่าง ๆ เพื่อให้คะแนนตามระดับความสำคัญของแต่ละประเภทของการให้บริการ โดยใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาตามพื้นฐานความต้องการของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละหน่วยงาน

4.พิจารณาสัญญาการให้บริการของผู้ให้บริการอีทีไอ

การจดทะเบียนขอใช้ระบบอีทีไอกับกรมศุลกากร (ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย)

เมื่อผู้ประกอบการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ พร้อมทั้งซอฟต์แวร์ต่างๆ แล้วและได้ตัดสินใจเลือกผู้ให้บริการอีทีไอเรียบร้อยแล้ว ก็ทำการยื่นแบบคำขอจดทะเบียนใช้อีทีไอ กับกรมศุลกากร ได้ที่ ฝ่ายอีทีไอ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้น 4 อาคาร 120 ปี กรมศุลกากร โทร.

การทดสอบระบบอีดีไอกับกรมศุลกากร

ก่อนที่ผู้ประกอบการจะใช้ระบบอีดีไอกับกรมศุลกากรได้ จะต้องทดสอบการรับส่งข้อมูลกับกรมศุลกากร โดยผ่านผู้ให้บริการอีดีไอที่ผู้ประกอบการเลือกใช้ การทดสอบนี้จะเป็นการช่วยผู้ประกอบการให้แน่ใจว่าเครื่องคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ สามารถทำงานได้ถูกต้องและในขณะเดียวกัน ก็เป็นการให้บุคลากรขอผู้ประกอบการได้เข้าใจระบบอีดีไอก่อนใช้งานจริง ถ้ามีอะไรที่ยังไม่ถูกต้องจะได้แก้ไขให้ถูกต้องก่อน

การทดสอบการรับส่งข้อมูล ผู้ประกอบการจะต้องเตรียมข้อมูลตามรูปแบบมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด ผู้ประกอบการจะผ่านการทดสอบก็ต่อเมื่อการรับส่งข้อมูลไม่พบความผิดพลาดใดๆ ทั้งในส่วนของการติดต่อสื่อสารกันระหว่างระบบคอมพิวเตอร์ ความถูกต้องของมาตรฐานของข้อมูล และมาตรฐานของข้อมูล และมาตรฐานโปรแกรมที่ใช้ในการจัดเตรียมข้อมูล ในระหว่างการทดสอบ หากพบปัญหาใดๆ ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาการสื่อสารข้อมูลระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ประกอบการกับผู้ให้บริการอีดีไอ หรือปัญหาเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ต่างๆ ผู้ประกอบการจะต้องทำการแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้ให้บริการอีดีไอ หรือบริษัทที่จำหน่ายซอฟต์แวร์แล้วทำการทดสอบใหม่จนถูกต้องสมบูรณ์ก่อน จึงมาขอทดสอบกับกรมศุลกากร ในครั้งต่อไปได้ กรมศุลกากรจะออกเลขสมาชิกชั่วคราวเพื่อใช้ในการทดสอบระบบอีดีไอ ให้แก่ผู้ประกอบการในวันที่มาขึ้นขอจดทะเบียนเป็นผู้ใช้อีดีไอกับกรมศุลกากร เมื่อผ่านการทดสอบแล้วผู้ประกอบการจะได้รับเลขสมาชิกอีดีไอถาวรเพื่อใช้ระบบอีดีไอ กับกรมศุลกากรต่อไป

เงื่อนไขการใช้อีดีไอกับกรมศุลกากร

ผู้ใช้อีดีไอ โดยตรงกับกรมศุลกากร จะต้องเซ็นสัญญาการใช้อีดีไอกับกรมศุลกากรในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายรองรับข้อมูลที่ส่งผ่านระบบอีดีไอให้ใช้เป็นหลักฐานทางกฎหมายได้ กรมศุลกากร ได้มีการปรับปรุงแก้ไขประมวลระเบียบปฏิบัติศุลกากรใหม่ เพื่อรองรับการปฏิบัติพิธีการศุลกากรด้วยระบบอีดีไอ โดยยังคงใช้เอกสารที่มีลายเซ็นของผู้มีอำนาจเป็นหลักฐานตามกฎหมาย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งออกของโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรม
ภาคเหนือ จังหวัดลำพูนต่อระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระ (Independent Study) ของ น.ส. อรัญญา ศรีพิฑูรย์ ตามหลักสูตรปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งออกของโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนต่อระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

เนื่องจากในหัวข้อดังกล่าวข้างต้นที่จัดทำแบบสอบถาม ผู้ศึกษาใคร่ขอความกรุณาให้ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นระดับผู้จัดการ และ พนักงานฝ่ายปฏิบัติการ ของส่วนการนำเข้า และส่งออกสินค้า ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ทั้งนี้ผู้ศึกษาจะไม่เปิดเผยข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามนี้แก่บุคคลภายนอก แต่จะสรุปผลในลักษณะภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด ผู้ศึกษาหวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม และแสดงความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

(กรุณาตอบคำถามข้างล่างนี้ โดยทำเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด)

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. ปัจจุบันท่านมีอายุ

() 1. 20 – 25 ปี

() 2. 26 – 30 ปี

() 3. 31 – 35 ปี

() 4. 36 – 40 ปี

() 5. 41 – 45 ปี

() 6. มากกว่า 46 ปี

3. ระดับการศึกษา

() 1. ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี

() 2. ปริญญาตรี

() 3. ปริญญาโท

() 4. ปริญญาเอก

4. ระดับตำแหน่ง

() 1. ระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ

() 2. ระดับหัวหน้าแผนก

() 3. ระดับหัวหน้าฝ่าย

() 4. ระดับผู้จัดการ

5. อายุการทำงาน

() 1. น้อยกว่า 1 ปี

() 2. 1 – 5 ปี

() 3. 6 – 10 ปี

() 4. 10 ปีขึ้นไป

6. บริษัทของท่านมีผู้ถือหุ้นเป็นชาวต่างชาติหรือไม่และเป็นคนสัญชาติใด

() 1. มีผู้ถือหุ้นเป็นชาวต่างชาติ (โปรดระบุประเทศ).....

() 2. บริษัทมีผู้ถือหุ้นเป็นคนสัญชาติไทยทั้งหมด

7. ประเภทสินค้าที่บริษัทของท่านส่งออก

8. การผ่านขั้นตอนเอกสารวิธีการส่งออกของบริษัทท่านกับกรมศุลกากรทั้งสินค้านำเข้า และส่งออกเป็นลักษณะใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. ผ่านการใช้บริการจากบริษัทผู้รับจัดการขนส่งสินค้า(ไปรกระบุปริมาณ) %
 () 2. ทำพิธีการด้วยพนักงานของทางบริษัทเอง (ไปรกระบุปริมาณ) %
 () 3. อื่น ๆ (ไปรระบุ)
9. ท่านเห็นว่าผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจนำระบบอีซีไอเข้ามาใช้มากที่สุด
- () 1. ผู้จัดการแผนก (ไปรระบุแผนก).....
 () 2. กรรมการผู้จัดการบริษัท
 () 3. ประธานบริษัท
 () 4. อื่น ๆ (ไปรระบุ)
10. มูลค่าการส่งออกของบริษัทท่านต่อเดือน
- () 1. ต่ำกว่า 10 ล้านบาท () 2. 10 – 20 ล้านบาท () 3. 21 – 30 ล้านบาท
 () 4. 31 – 40 ล้านบาท () 5. 41 – 50 ล้านบาท () 6. มากกว่า 50 ล้านบาท
11. จำนวนใบขนสินค้าขาออกเฉลี่ยในแต่ละเดือนของบริษัทท่าน
- () 1. ต่ำกว่า 10 ใบขน () 2. 10 – 20 ใบขน () 3. 21 – 30 ใบขน
 () 4. 31 – 40 ใบขน () 5. 41 – 50 ใบขน () 6. มากกว่า 50 ใบขน
12. รูปแบบบริการการขนส่งที่ท่านใช้ในการส่งออกสินค้าเป็นประจำมากที่สุด
- () 1. ขนส่งทางเรือ
 () 2. ขนส่งทางอากาศ
 () 3. อื่น ๆ (ไปรระบุ)
13. มูลค่าการนำเข้าของบริษัทท่านต่อเดือน
- () 1. ต่ำกว่า 10 ล้านบาท () 2. 10 – 20 ล้านบาท () 3. 21 – 30 ล้านบาท
 () 4. 31 – 40 ล้านบาท () 5. 41 – 50 ล้านบาท () 6. มากกว่า 50 ล้านบาท

14. จำนวนใบขนสินค้าขาเข้าเฉลี่ยในแต่ละเดือนของบริษัทท่าน
- () 1. ต่ำกว่า 10 ใบขน () 2. 10 – 20 ใบขน () 3. 21 – 30 ใบขน
() 4. 31 – 40 ใบขน () 5. 41 – 50 ใบขน () 6. มากกว่า 50 ใบขน
15. รูปแบบบริการการขนส่งที่ท่านใช้ในการนำเข้าสินค้าเป็นประจำมากที่สุด
- () 1. ขนส่งทางเรือ
() 2. ขนส่งทางอากาศ
() 3. อื่น ๆ (โปรดระบุ)
16. บริษัทของท่านนำระบบอีดีไอ เข้ามาใช้หรือไม่
- () 1. นำเข้ามาใช้แล้วประมาณ (โปรดระบุ)ปี.....เดือน
() 2. ยังไม่นำเข้ามาใช้แต่มีโครงการที่จะใช้ภายใน (โปรดระบุ)
() 3. ไม่ต้องการที่จะนำเข้ามาใช้ (เนื่องจาก)
() 4. ไม่ทราบแน่นอน (เนื่องจาก.....)
() 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)
17. ถ้าท่านยังไม่ได้นำระบบอีดีไอ มาใช้นั้นมีสาเหตุใด (โปรดให้อันดับ 1,2,3....) (ถ้าท่านนำระบบเข้ามาใช้แล้วให้ข้ามไปตอบข้อ 18.)
- () 1.งบประมาณการลงทุน
() 2.ระเบียบหรือผลการบังคับใช้ของกรมศุลกากร
() 3.ยังขาดข้อมูลในการเตรียมการหรือยังต้องการให้การปรึกษาเพิ่มเติม
() 4.อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
18. ถ้าท่านนำระบบการแลกเปลี่ยนเอกสารทางธุรกิจมาใช้จะต้องการที่จะใช้กับระบบในส่วนใดก่อน
- () 1.ระบบการนำเข้าสินค้า
() 2.ระบบการส่งออกสินค้า
() 3.ระบบการนำเข้าสินค้า และ ส่งออกสินค้าพร้อมกัน

ตอนที่ 2 : ความรู้ ความเข้าใจ การสนับสนุนจากผู้บริหารต่อระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

ความรู้ที่มีต่อระบบอีดีไอ	ไม่ทราบ	เคยได้ยินบ้าง	ทราบเล็กน้อย	ทราบพอสมควร	ทราบเป็นอย่างดี
1. ท่านทราบหรือไม่ว่ากรมศุลกากรใช้มาตรฐาน UN/EDIFACT เป็นมาตรฐานสำหรับการใช้ระบบอีดีไอในประเทศไทย					
2. ท่านทราบหรือไม่ว่าระบบอีดีไอสามารถลดขั้นตอนและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และให้สอดคล้องกับระบบสากล					
3. ท่านทราบหรือไม่ว่าค่าใช้จ่ายในการใช้ระบบอีดีไอขึ้นอยู่กับขนาดธุรกิจ จำนวนของเอกสารธุรกิจที่ใช้และจำนวนคู่ค้าที่ต้องติดต่อ					
4. ท่านทราบหรือไม่ว่ามีโปรแกรมที่สำหรับการนำสินค้าเข้าแยกต่างหากจากโปรแกรมการส่งออกสินค้าผ่านระบบอีดีไอให้เลือกซื้อใช้ได้					
5. ท่านทราบถึงมาตรฐานหรือระบบที่กำหนดรวมถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ในระบบระบบอีดีไอหรือไม่					
2. ความเข้าใจเรื่องขั้นตอนการใช้งาน					
1. ท่านทราบหรือไม่ว่าท่านสามารถบันทึกข้อมูล Invoice และใบขนสินค้าผ่านโปรแกรมจัดเตรียม ข้อมูล ณ. หน่วยงานของท่าน แล้วส่งข้อมูลผ่านบริษัทผู้ให้บริการ ระบบอีดีไอมายังกรมศุลกากร โดยไม่ต้องมายื่นที่ทำการศุลกากรเอง					
2. ท่านทราบหรือไม่ว่ากรมศุลกากรสามารถตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ได้					
3. ท่านทราบหรือไม่ว่าระบบสามารถแจ้งหมายเลขที่ใบขนสินค้า และสามารถที่จะกำหนดการขนส่ง สินค้าของท่านว่าจะผ่านช่องทาง หรือช่องทางเขียว					

การสนับสนุนของผู้บริหาร	มีโครงการสนับสนุน	ไม่มีโครงการสนับสนุน
1. บริษัทของท่านมีโครงการจัดส่งพนักงานไปสัมมนารับความรู้เกี่ยวกับระบบอยู่สม่ำเสมอหรือไม่		
2. บริษัทของท่านมีการจัดงบประมาณสำหรับการศึกษาระบบ และการพัฒนาระบบต่อไปหรือไม่		

ตอนที่ 3 : ความคิดเห็นต่อระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

(กรุณาตอบคำถามข้างล่างนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

รายละเอียดระบบอีดีไอ	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วยอย่างขี้่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
1. ความคิดเห็นต่อการเริ่มนำมาใช้งาน				
1.1 ความคิดเห็นที่มีต่อประกาศของกรมศุลกากร				
1.1.1 กรมศุลกากรที่ 87/2543 ให้ใช้ระบบ ระบบอีดีไอ ในการผ่านพิธีการศุลกากรด้านการส่งออก ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2544 เป็นต้นไป ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับความเหมาะสมของช่วงเวลาในการเริ่มนำมาใช้				
1.1.2 กรมศุลกากรที่ 87/2543 ให้ใช้ระบบ ระบบอีดีไอ ในการผ่านพิธีการศุลกากรด้านการนำเข้า ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2544 เป็นต้นไป ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับความเหมาะสมของช่วงเวลาในการเริ่มนำมาใช้				

รายละเอียดระบบอีดีไอ)	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วย น้อย	ไม่ เห็นด้วย
1.2 ความคิดเห็นต่อทางเลือกในการนำระบบ ระบบอีดีไอ มาใช้				
1.2.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่บริษัทจะนำระบบ ระบบอีดีไอ เข้ามาใช้เอง (Direct EDI user)				
1.2.2 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่บริษัทจะใช้บริการระบบ ระบบอีดีไอ ผ่านทางบริษัทขนส่ง (Customs Broker)				
1.2.3 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่บริษัทจะเลือกใช้บริการระบบ ระบบอีดีไอ ผ่านทาง Customs Service Counter ของเอกชน				
1.3 ความคิดเห็นต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น				
1.3.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่มีค่าใช้จ่ายแรกเข้าครั้งเดียว ซึ่งราคาขึ้นอยู่กับทางเลือกให้ผู้ให้บริการ ระบบอีดีไอ ใด ๆ ก็ตาม				
1.3.2 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่มีค่าธรรมเนียมรายเดือน (Monthly Fee) ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ที่ผู้ให้บริการจะต้องจ่ายให้แก่ผู้ให้บริการ ระบบอีดีไอ ทุกเดือน ถึงแม้ว่าเดือนนั้น ๆ อาจจะไม่ได้รับบริการเลยก็ตาม				
1.3.3 ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับค่าบริการส่งข้อมูล(Usage Charges) จำนวนตามจำนวนข้อมูลเป็นตัวอักษรที่รับและส่งผ่านผู้ให้บริการอีดีไอ เช่นคิดค่าใช้จ่ายในการส่งเอกสารอีดีไอ 5 บาทต่อ 1024 ตัวอักษร				
1.3.4 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้ามีค่าใช้จ่าย (Other Charges) เพิ่มขึ้นในการใช้บริการเสริมอื่น ๆ เช่น E-Mail, E-Fax และรายงานต่าง ๆ				
2. ความคิดเห็นในประโยชน์ของระบบ				
2.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการนำระบบ ระบบอีดีไอ มาใช้ทำให้ได้รับประโยชน์ในด้านการลดต้นทุนการผลิต				
2.2 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการนำระบบ ระบบอีดีไอ มาใช้ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอนยิ่งขึ้น				

รายละเอียดระบบอีซีโอ	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วย น้อย	ไม่ เห็นด้วย
2.3 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่การนำระบบ ระบบอีซีโอ เข้ามาใช้จะทำให้ การทำงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้				
2.4 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่การนำระบบมาใช้สามารถลดค่าใช้จ่ายในการ เดินทางมาติดต่อกับกรมศุลกากรได้				
2.5 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่การนำระบบมาใช้สามารถลดค่าใช้จ่ายและ เวลาในการจัดเตรียมเอกสารและข้อมูล				
2.6 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่การนำระบบอีซีโอมาใช้จะเป็นการลดภาระ ในการทำงานได้				
2.7 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่จะ ได้รับสิทธิประโยชน์เมื่อนำเอาระบบมาใช้ ในการยกเว้นการตรวจสอบสินค้า หากแต่จะมีเพียงการสุ่มตรวจ				
2.8 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่ระบบสามารถทำให้ลดเวลาในการปฏิบัติงาน				
2.9 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่ระบบสามารถลดต้นทุนของเอกสาร				
2.10 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่ระบบจะทำให้ได้รับความสะดวก รวดเร็ว ของขั้นตอนเอกสาร				
2.11 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่ระบบสามารถป้องกันการผิดพลาดของข้อ มูล				
2.12 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่ระบบสามารถนำสินค้าเข้า และส่งสินค้า ออกได้อย่างรวดเร็ว				
3. ความคิดเห็นที่เป็นปัญหาของระบบ				
3.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่การใช้ระบบแล้วจะ ไม่ได้รับประโยชน์อย่าง แท้จริง				
3.2 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ผู้บังคับบัญชาไม่ได้ให้การสนับสนุนอย่างเต็ม ที่				
3.3 ท่านเห็นว่าท่านมีความสนใจในระบบ ระบบอีซีโอ				

รายละเอียดระบบอีทีโอ	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วย น้อย	ไม่ เห็นด้วย
3.4 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้ากล่าวว่ขั้นตอนการปฏิบัติมีความยุ่งยาก และซับซ้อน				
3.5 ท่านคิดว่าท่านขาดอุปกรณ์ เครื่องมือ เงินทุน สนับสนุน				
3.6 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบ				
3.7 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าต้องใช้ต้นทุนในการบำรุงรักษาระบบมาก				
3.8 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ระบบ ระบบอีทีโอ ไม่ได้ช่วยลดต้นทุนโดยรวมได้อย่างแท้จริง				
4.สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ				
4.1 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่สมาชิก Gold Card จะถูกงดเว้นการตรวจสินค้า เว้นแต่จะถูกสุ่มตรวจ				
4.2 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่ในอนาคตธนาคารพาณิชย์จะมี โครงการเปิดให้บริการชำระเงินผ่านธนาคาร (Electronic Funds Transfer : EFT) ผู้เสียภาษีสามารถไปชำระเงินที่ธนาคารใดก็ได้ ไม่ต้องมาชำระที่ทำการศุลกากร				
4.3 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่ในอนาคตกระทรวงพาณิชย์ จะอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ที่จะขอใบอนุญาตต่าง ๆ เพื่อนำสินค้าเข้าหรือส่งสินค้าออกสามารถส่งคำขอให้กระทรวงพาณิชย์ทาง ระบบอีทีโอ โดยไม่ต้องไปยื่นด้วยตัวเอง				
4.4 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่ในอนาคตธนาคารแห่งประเทศไทย จะให้มีการรับข้อมูล ธ.ศ. ทางอีทีโอ แทนการใช้เอกสาร ธ.ศ.				
4.5 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่ระบบจะมีข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับการนำเข้า ส่งออกสินค้าที่สามารถนำไปใช้บริหารจัดการการขนส่งสินค้าที่ท่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้				
4.6 ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่จะสามารถติดต่อขอโควต้ากับกรมการค้าต่างประเทศผ่านระบบ ระบบอีทีโอ ได้				

รายละเอียดระบบอีดีไอ	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วย น้อย	ไม่ เห็นด้วย
5. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของกรมศุลกากรที่จะเป็นปัจจัยส่งเสริมการนำระบบ ระบบอีดีไอ มาใช้				
5.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการจัดทำหนังสือเกี่ยวกับการใช้งาน ระบบอีดีไอ ของกรมศุลกากรและสามารถหาซื้อได้ง่าย				
5.2 ท่านเห็นเป็นอย่างไรถ้ากรมศุลกากรจัดบุคลากรไปให้ ความรู้ที่ในสถานที่ทำงานของท่าน				
5.3 ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการแจกคู่มือการใช้งาน ระบบอีดีไอ ให้กับสถานประกอบการ				
5.4 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่กรมศุลกากรจัดทดสอบระบบตัวอย่าง และสาธิตระบบให้ผู้ประกอบการ ได้สัมผัสระบบจริง				
5.5 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่กรมศุลกากรจัดทำแผ่นพับเปรียบเทียบขั้นตอน ประโยชน์ต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบการจะได้รับเมื่อนำระบบ ระบบอีดีไอ เข้ามาใช้				

6. โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบ อีดีไอ และแนวทางข้อเสนอในการปรับปรุง

.....

.....

.....

7. ข้อเสนอแนะต่อกรมศุลกากรเกี่ยวข้องกับระบบอีดีไอ

.....

.....

.....

8. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ประกาศกรมศุลกากร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ง

(สำเนา)

ประกาศกรมศุลกากร

ที่ 12 / 2541

เรื่อง การขอจดทะเบียนเข้าเป็นสมาชิกระบบการปฏิบัติพิธีการศุลกากร
โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ตามที่กรมศุลกากรได้นำระบบอีดีไอตามมาตรฐาน UN/EDIFACT มาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในงานศุลกากร เพื่อลดขั้นตอนและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และให้สอดคล้องกับระบบสากล

ผู้ที่ประสงค์จะใช้ระบบการปฏิบัติพิธีการศุลกากร โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ต้องจดทะเบียนเป็นสมาชิก โดยต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. ต้องเป็นผู้นำของเข้า / ผู้ส่งของออก ตัวแทนออกของ ตัวแทนเรือ ผู้ขนส่ง หรือหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตจากกรมศุลกากร
2. ต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร ซอฟแวร์ ในการรับส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตามรูปแบบและมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด
3. ต้องทำการทดสอบการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ที่กรมศุลกากรกำหนด
4. ยื่นคำขอตามแบบแนบท้ายประกาศนี้ต่อสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมศุลกากร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541

(นายสมใจนึก เองตระกูล)

อธิบดีกรมศุลกากร

(สำเนา)

ประกาศกรมศุลกากร

ที่ 87 / 2543

เรื่อง ยกเลิกการผ่านพิธีการศุลกากรในระบบ manual

เพื่อให้ระบบการผ่านพิธีการศุลกากรเป็นมาตรฐานสากล สามารถให้บริการแก่ผู้ประกอบการด้วยความสะดวกรวดเร็ว และก้าวไปสู่ระบบไร้กระดาษ (paperless) ในอนาคต

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469
จึงมีคำสั่ง ดังนี้

1. ให้ใช้ระบบอีดีไอในการผ่านพิธีการศุลกากรด้านการส่งออก ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2544 เป็นต้นไป
2. ให้ใช้ระบบอีดีไอในการผ่านพิธีการศุลกากรด้านการนำเข้า ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2544 เป็นต้นไป

ทั้งนี้ กรมศุลกากร จะอนุญาตให้ผู้ประกอบการผ่านพิธีการในระบบ manual
ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

ก. ใบขนสินค้าเอกสิทธิ์ส่วนบุคคล ใบขนสินค้าถ่ายลำ ใบขนสินค้าผ่านแดน
คำร้องขอผ่อนผันรับของไปก่อน ใบขนสินค้าขาเข้าออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บน (เพื่อชำระค่าภาษี
อากร) ใบขนสินค้าพิเศษอื่น ๆ ที่ใช้กับระบบอีดีไอไม่ได้

ข. ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรขัดข้อง

ค. ด้านศุลกากร/ท่า/ที่ ที่ยังไม่ได้ติดตั้งระบบอีดีไอ

ง. เหตุสุดวิสัยใด ๆ ที่ไม่สามารถผ่านพิธีการในระบบอีดีไอได้ การผ่อนผันให้
ผ่านพิธีการในระบบ manual ในกรณีนี้ต้องให้ผู้อำนวยความสะดวกส่วนที่ใบขนสินค้าผ่านพิธีการหรือ
ผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาอนุมัติก่อน

ประกาศ ณ วันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2543

(นายสมใจนึก เองตระกูล)

อธิบดีกรมศุลกากร

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	อริญญา ศรีพิฑูรย์
วัน เดือน ปี เกิด	9 ตุลาคม 2519
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระหฤทัย ปีการศึกษา 2533 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย ปีการศึกษา 2536 สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยพายัพ ปีการศึกษา 2540
ประสบการณ์	พ.ศ. 2540 – 2541 อาจารย์โรงเรียนเชียงใหม่เทคโนโลยี พ.ศ. 2542 – ปัจจุบัน ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายนำเข้า ส่งออก บริษัท ไชอะกรา จำกัด